AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY
A vidékért kezeskedünk

Nyilvánosságrahozatali követelmények teljesítése

2013

Összeállította: Dömök Péter kockázati kontroll,
dr. Somogyi Krisztina megbízott támogatási és compliance igazgató,
Farkas Gyula beváltási igazgató,
dr. Lajtner Tamásné kontrolling menedzser

Budapest, 2014. május 20.

Tartalomjegyzék

Bevezető 3

1. A kockázatkezelés elvei, módszerei 4

1.1. Kockázatvállalási politika 4

1.2. Kockázatvállalási hajlandóság, kockázati étvágy 5

1.3. Kockázati szerkezet 6

1.4. Kockázati kultúra 8

1.5. Kockázatkezelés szervezete 8

2. Javadalmazási politika 8

3. Szavatoló tőke számítása 12

4. Az Alapítvány tőkemegfelelése 13

4.1. Belső tőkemegfelelés értékelési folyamatára vonatkozó elvek és stratégiák 13

4.2. Kezességi kockázat tőkekövetelményének számítása sztenderd módszer szerint 19

4.3. Kezességi kockázat-mérséklés 20

4.4. Működési kockázat tőkekövetelményének alapmutató módszer szerinti számítása .. 21

Bevezető

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (továbbiakban: Alapítvány) a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló (2013. december 31-ig hatályos) 1996. évi CXII. törvény 137/A §-sa és a 234/2007. (IX. 4.) Korm. rendelet előírásaira épülő szabályozásnak megfelelően tesz eleget a nyilvánosságra-hozatali követelmények teljesítésének.

Az Alapítvány a törvényi szabályozásra figyelemmel a lényeges információkat hozza nyilvánosságra a Kuratórium által elfogadott, éves (auditált) beszámoló alapján. A nyilvánosságra hozatali követelmény teljesítése biztosítja, hogy az Alapítvány megfelelő tájékoztatást nyújt partnerei, ügyfelei, a piac többi szereplője és a hatóságok számára kockázatkezelési stratégiájáról és biztosítja működésének átláthatóságát.
Az Alapítvány a kockázatvállalásra, tőkemegfelelésre és kockázatmérséklési eszközökre vonatkozó elveit, valamint ezek tényszerű megvalósulását belső szabályzataival összhangban az alábbiakban mutatja be.

1. A kockázatkezelés elvei, módszerei

A kockázati stratégia az Alapítvány kockázatokkal kapcsolatos általános irányvonalát mutatja be, az üzleti stratégiával összhangban, a belső tőkeellátottság biztosítására irányulva.

Az Alapítvány kockázati stratégiáját a következő pontok mentén alakította ki:

- Kockázatvállalási politika
- Kockázatvállalási hajlandóság, kockázati étvágy
- Kockázati szerkezet
- Kockázati kultúra
- Kockázatkezelés szervezete

1.1. Kockázatvállalási politika

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány esetében a kockázatvállalás készfizető kezességvállalást jelent. Az egyes ügyletekhez nyújtott kezességgel az Alapítvány a vállalkozások finanszírozási kockázatát arányosan, a mindenkor hatályos Üzletszabályzataiban előírt módon osztja meg a pénzügyi intézményekkel. Az Alapítvány kockázatvállalási politikáját küldetésével összhangban alakította ki.

Az Alapítvány Alapító okiratában megfogalmazott célja és küldetése, hogy készfizető kezesség vállalással növelje azon kis- és középméretű vállalkozások hitelképességét, akiket a pénzügyi intézmények – a fedezetektől eltekintve – hitelképesnek, fizetőképesnek minősítenek.

Az Alapítvány kockázatvállalási politikájában prioritást kap az agrárvállalkozások szerződéseinek készfizető kezességgel való biztosítása, azonban a vidék átalakuló helyzete megköveteli, hogy az Alapítvány pénzügyi szolgáltatásaival elérje a vidéken működő nem mezőgazdasági típusú vállalkozásokat is. Ezáltal tevékenységével a vidékfejlesztésben is stabilizáló szerepet tölthet be. A kezességvállalás révén valamennyi életképes vidéki vállalkozás alapítványi közreműködéssel banki finanszírozáshoz juthat.

Az Alapítvány vidékfejlesztési céllal készfizető kezességet vállal olyan vállalkozások – Üzletszabályzatban rögzített – kölcsön-, hitel-, lízing-, faktoring és bankgarancia szerződéseihez is, melyek célja a vidék infrastruktúrájának fejlesztése, tevékenységi körök bővítése, alternatív jövedelemszerzési lehetőségek kialakítása, munkahelyteremtő fejlesztések megvalósítása, az életkörülmények javítása, a vidék népességmegtartó képességének növelése.

Az Alapítvány kezességi portfóliójában megkülönbözteti az állami hitelprogramokat, azokat elkülönítetten kezeli és tartja nyilván kimutatásaiban.
A kormányzati politika által támogatni kívánt gazdálkodó csoportok (például időjárási és természeti csapások által sújtott gazdálkodók, fiatal gazdák) hitelhez jutását prioritásként kezeli, a kormányzati célok teljesítését az állami hitelprogramokhoz történő kezességvállalásán keresztül támogatja.

Az Alapítvány 2013 évben is a kockázatvállalási politika alapvető elemének tekintette, hogy az általa vállalt finanszírozási kockázatot részben saját tőkéje, részben pedig – az állami viszontgarancia révén- a központi költségvetés terhére vállalja. Az Alapítvány azonban – a Kuratórium jóváhagyása mellett – a pénzügyi intézményekkel kötött egyedi, külön megállapodások keretében, viszontgarancia nélkül is nyújthatott 2013 évben készfizető kezességet.

1.2. Kockázatvállalási hajlandóság, kockázati étvágy

Az Alapítvány kockázatvállalási hajlandóságát, a kockázatvállalás mértékét és összegét az Alapító okiratban megfogalmazott célok teljesítése határolja be. Az Alapítvány a mindenkori Üzletszabályzatában, Kockázatvállalási szabályzatában és a Tőkemegfelelés belső értékelésének Pillér II. szabályzatában (a továbbiakban: Pillér II. szabályzat) ügyfél (vállalkozás), ügyfélcsoport szinten limiteket határoz meg a nyújtható kezességvállalást illetően.
Az Alapítvány Pillér II. szabályzatában a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló törvény szerinti ügyfélcsoportok részére nyújtható, fennálló kezességvállalás összegét – a Hpt.-ben előírt lehetőségeknél szigorúbban – az alábbiakban foglalt korlátok között határozta meg 2013-ban:

- az egy vállalkozás, vagy ügyfélcsoport részére nyújtható, fennálló készfizető kezesség összege nem haladhatja meg az Alapítvány szavatoló tőkéjének 10%-át,

- az egy vállalkozás, ügyfélcsoport részére nyújtott, a szavatoló tőke 5%-át meghaladó fennálló készfizető kezességek összege nem lehet több, mint az Alapítvány szavatoló tőkéjének négyszerese.

A fenti korlátokat meghaladó kötelezettségek esetében a limit túllépés összegét az Alapítvány a belső tőkemegfelelés számításakor a szavatoló tőkéből levonja.

Az Alapítvány Pillér II. szabályzatában az ágazati és a földrajzi koncentrációból eredő kockázatokra is állapít meg limiteket, és indokolt esetben (limittúllépés) ezekre tőkekövetelményt képez, illetve 2013. évtől Kockázatvállalási szabályzatában is meghatároz ágazati limiteket a számára nem preferált és kockázatosnak ítélt ágazatokra.

A fenti limiteken túl az Alapítvány Üzletszabályzatában is állapít meg vállalkozás szintű limitet a kezességi összegre vonatkozóan.

Az Alapítvány saját kockázatra, állami viszontgarancia nélkül 2013. évben a Kuratórium egyedi döntései alapján vállalhatott készfizető kezességet, vagy – szintén a Kuratórium jóváhagyásával – egyedi termék megállapodások keretében nyújthatott ilyen kezességeket. A kockázati stratégiában meghatározásra került, miszerint a viszontgarancia nélkül vállalt mindenkor fennálló kötelezettségállomány nem haladhatta meg az alapítványi összes fennálló kezesi kötelezettségállomány 15%-át.
2013. évre az Alapítvány a maximális kezességgel biztosítható összeget (kvótát) 115 milliárd Ft-ban határozta meg, melyből az állami viszontgarancia nélküli rész 10

milliárd Ft, míg az állami viszontgaranciával fedezett rész 105 milliárd Ft összeg lehetett. Az Alapítvány az összes kvótán belül a – a tágabban értelmezett agrártevékenységeken kívüli – nem agrár kezességekre 2013. évben 52,5 milliárd Ft külön kvótát határozott meg.

Az Alapítvány nem vállal kezességet nehéz helyzetben lévő vállalkozások szerződéseihez, valamint az Üzletszabályzatban szereplő kizáró oknak minősülő esetekben. Továbbá nem vállal kezességet: olyan vállalkozások szerződéseihez, melyeket a belső szabályzatai (Kockázatvállalási szabályzat) alapján túlzott kockázatúnak ítél, illetve olyan külföldi vállalkozások szerződéseihez, amelyeknek nincs Magyarországon bejegyzett telephelye.

Az Alapítvány kockázatvállalási tevékenysége során megkülönbözteti a kormányzati célok támogatására létrehozott állami hitelprogramokat. Ezen ügyletekhez kapcsolódó kezességek elbírálásakor a kezességvállalás támogatási célú funkciójára nagyobb hangsúlyt helyez, melyet az egyes kockázati szempontok értékelésekor – a kezességbírálat feltételrendszerén keresztül transzparens módon – érvényesít.

A kockázati stratégia kialakítása során – összhangban a javadalmazási politikával – az Alapítvány törekszik arra, hogy az ne ösztönözzön olyan kockázatok vállalására, melyek rövidtávon bevétel növekedéshez, hosszabb távon azonban potenciális veszteségekhez vezetnének.

1.3. Kockázati szerkezet

Az Alapítvány kockázati szerkezetét az alábbi kockázati térkép mutatja be:

Releváns kockázati típusok	Kockázatkezelés módja
Kezességvállalási	tőkeképzés – Pillér I. sztenderd módszer, Pillér II. IRB módszer
Működési	tőkeképzés – Pillér I. BIA módszer, Pillér II. oprisk szcenáriók (AMA)
Koncentrációs	tőkeképzés vagy levonás – limitek alkalmazása
Reziduális	folyamatok (tőkehatás a kezességvállalási kockázati tőkében)
Likviditási	folyamatok – limitrendszer
Reputációs	folyamatok – belső szabályzatok, panaszkezelés
Stratégiai	folyamatok – üzleti terv, változó üzleti környezet nyomon követése

Nem releváns kockázati típusok	Megjegyzés
Piaci (csak deviza)	nincs deviza kitettség
Ország	csak belföldi vállalkozások, kitettségek

Nem releváns kockázati típusok	Megjegyzés
Elszámolási	részben alapkezelők végzik, klasszikus pénzforgalom nincs
Modellezési	jogszabályban meghatározott módszerek (pl. 196/2007. (VII.30.) Korm. rendelet)
Banki könyvi kamat	a forrásszerkezetben betét állomány, mint külső forrás nem található
Értékpapírosítási	nem végez ilyen tevékenységet

A szabályozói tőkeigény (a továbbiakban: Pillér I.) alatt is kezelt kockázati elemek főbb jellemzői:

Kezességvállalási (hitelezési) kockázat: Az Alapítvány kezességi kockázata a vállalkozások kölcsön-, hitel-, bankgarancia-, lízing- illetve faktoring szerződéseihez nyújtott készfizető kezességvállalásból ered. Az Alapítvány kockázatát jelentősen mérsékli a kezességekhez kapcsolódó állami viszontgarancia. A kezességi kockázat a vállalkozások kezességgel biztosított szerződéseiből adódó fizetési kötelezettségeinek nem teljesítése, a kezességek beváltása során realizálódik. A belső tőkemegfelelés értékelése keretében az Alapítvány a sztenderd módszernél fejlettebb IRB módszer alkalmazásával, a ténylegesen realizált veszteségekből kiindulva állapítja meg a kezességvállalási kockázat tőkekövetelményét. A magasabb beváltási arány, a növekvő veszteség arány a belső tőkeszint emelkedését vonja maga után, ezáltal a portfólió romlása, az emelkedő kockázat a magasabb tőkekövetelményen keresztül kerül kezelésre.

Működési kockázat: Működési kockázatot elsősorban a belső szabályzatoktól, eljárásrendektől, vagy a jogszabályoktól való eltérések, a nem megfelelő feladatellátás jelenthetik. A működési kockázat kezelésének részeként az Alapítvány a ténylegesen bekövetkezett működési kockázati eseményeit elkülönítve gyűjti, valamint amennyiben szükséges, ezek elkerülése érdekében a szükséges intézkedéseket megteszi. Az Alapítvány a működési kockázat belső tőkeigényét – megfelelő tény veszteség adatbázis hiányában – a potenciális kockázatok azonosítása, a kockázati önértékelés során, a feltételezett oprisk szcenáriókból kiindulva, VaR számítással határozza meg. Az Alapítvány célja, hogy a működési kockázatokra számított tőke ne haladja meg a szavatoló tőke 5%-át.

A belső tőkemegfelelés értékelése (Pillér II.) során a fenti kockázatokon túl az Alapítvány valamennyi, a fenti kockázati térképen szereplő, számára releváns kockázatot kezeli, illetve a nem releváns kockázatait negyedévente figyeli azok esetleges relevánssá válását illetően. A belső tőkemegfelelés értékelésének részletes folyamatát, szabályait a Tőkemegfelelés belső értékelésének Pillér II. szabályzata tartalmazza.

1.4. Kockázati kultúra

Az Alapítvány kockázattudatos működést kíván megvalósítani, az összes számára releváns kockázatot felméri és kezeli. A kockázati kultúra megvalósulásának céljából és annak alapvető feltételeként kockázatkezelésének az egész szervezetre történő kiterjesztésére törekszik. Ennek értelmében a kockázatkezelési tevékenységben - a kockázatok azonosításában, felmérésében - nem csak a kockázatkezelésért felelős szervezeti egység, hanem a többi szervezeti egység is részt vesz, és az azonosított kockázatokat a döntések során az Alapítvány mindenkor szem előtt tartja, elősegítve ezzel kockázattudatos működést.

1.5. Kockázatkezelés szervezete

Az Alapítvány kockázatkezelési rendszerét úgy alakítja ki, hogy biztosítsa a kockázatkezelési elvek és célkitűzések megvalósítását.
Az Alapítványnál 2011. december 1-től független Kockázati Kontroll funkció került felállításra. A Kockázati Kontroll függetlenségét biztosítja, hogy a Kockázati Kontroll elkülönül azoktól a területektől, amelyek ellenőrzésére hivatott, és nem végez olyan tevékenységet, amely az ellenőrzési körébe tartozik. A Kockázati Kontroll közvetlenül az üzleti és kockázatkezelési ügyvezető igazgató-helyettes irányítása alatt működik, jelentéseit a Kuratórium és az ügyvezető igazgató számára teszi meg.

A kockázatkezelés szempontrendszerét a menedzsmentben az üzleti és kockázatkezelési ügyvezető igazgató-helyettes képviseli.

A Kockázati Kontroll felelősségi körét és a felelősségi körébe tartozó belső rendelkezéseket az Alapítvány mindenkor hatályos Szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.

A kockázatvállalást meghatározó alapvető szabályokat (itt kiemelve a kockázatvállalási szabályzatot és az Üzletszabályzatot), illetve a Kockázati Kontroll felelősségi körébe tartozó összes szabályzatot a Kuratórium hagyja jóvá.

2. Javadalmazási politika

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány Javadalmazási politikája összhangban áll az Alapítvány stratégiájával, kockázatviselő képességével, céljaival és a hosszú távú érdekeivel. Az Alapítvány Javadalmazási politikájának fő célja a szervezeti érdekek és a munkavállalók motiválásának hosszú távú összehangolása. Ennek érdekében figyelembevételre kerültek az Alapítvány tevékenységének sajátosságai, nevezetesen: kizárólag készfizető kezességnyújtással foglalkozik, az adósokkal (kis- és középvállalkozókkal) nem áll közvetlen kapcsolatban, a kockázatvállalás (kezességnyújtás) a pénzügyi intézmények közreműködésével történik, továbbá az Alapítvány nem nyereségérdekelt, hanem nonprofit szervezet.

A javadalmazási politikának a hitelintézet és befektetési vállalkozás mérete, tevékenységének jellege, köre és jogi formájából eredő sajátossága figyelembevételével történő alkalmazásáról szóló 131/2011. (VII. 18.) Korm. rendelet lehetővé teszi az Alapítvány Javadalmazási politikájának a - 2013-ban hatályos - Hpt.

69/B. és a 69/C. §-ban megfogalmazott szabályoktól eltérő, egyszerűsített módon történő kialakítását és alkalmazását. Ennek oka, hogy az Alapítvány mérlegfőösszege és a vezető beosztású munkatársak éves jövedelme sem éri el az értékhatárt (500 milliárd, illetve 300 millió Ft-ot).

Az Alapítvány tevékenységének jellege, köre, és jogi formájából eredő sajátossága alapján a vizsgált időszakban hatályos Hpt. előírásainak a kiemelt személyek körének azonosításával, a kiemelt személyek javadalmazása teljesítményjavadalmazási elemeinek a Kormányrendelet szerinti teljesítménymutatók és előírások szerinti meghatározásával, és a javadalmazás pénzben történő megfizetésével tett eleget.

Az Alapítvány Javadalmazási politikájának hatálya kiterjed az Alapítvány ügyvezető igazgatójára és annak helyettesére (a továbbiakban: kiemelt személyek), a Kuratórium és az Ellenőrző Testület tagjaira, valamint az Alapítvány valamennyi munkavállalójára.

Alapelvek

- A javadalmazásnak mindenkor összhangban kell lennie az Alapítvány hosszú távú érdekeivel és a kockázatvállalási stratégiával.
- A javadalmazásnak összhangban kell lennie az Alapítvány stratégiai céljainak teljesítésével (vállalkozások támogatásának optimalizálása, az agrár és vidéki kkv-k minél szélesebb körének elérése, a Hpt.-ben előírt szabályoknak megfelelő működés és a magas színvonalú kezességvállalás fenntartása).
- A javadalmazás nem ösztönözhet a kockázati stratégiában megfogalmazott kockázati étvágynál magasabb szintű kockázatvállalásra.
- A javadalmazási elvek a kockázatvállalási stratégia részét is képezik.
- A teljesítményhez kötött javadalmazás évente kerül kifizetésre, amelynek összegéből a munkavállaló féléves teljesítményértékelés alapján megállapított mértékben és összegben előlegre jogosult.

2013-ban a Javadalmazási politikát a Kuratórium alakította ki, és vizsgálta felül. A Kuratórium feladata volt továbbá – a kiemelt személyek vonatkozásában – a Javadalmazási politika alkalmazása szempontjából kivételes esetek ellenőrzése, valamint az egyes módosítások és kivételek hatásainak felmérése. A Kuratórium a Javadalmazási politika tartalmának meghatározásával, illetve alkalmazásával összefüggő határozathozatalában – a PSZÁF 3/2011. (VIII. 4.) ajánlása alapján – a Kuratórium kiemelt személy tagja nem vehet részt.

A Javadalmazási politika végrehajtását a belső ellenőr az adott évi javadalmazások kifizetését követően, évente egy alkalommal megvizsgálja. A Javadalmazási politika végrehajtásáról szóló jelentést az Ellenőrző Testület és a Kuratórium megtárgyalta.

A vezető állású személyek javadalmazása

- A Kuratórium tagjainak – a kiemelt személy tagok kivételével –, valamint az Ellenőrző Testület elnökének tiszteletdíja kizárólag alapbérből áll, amely tiszteletdíj mértékének jóváhagyására az Alapítvány alapítói jogosultak.
- A kiemelt személyek javadalmazása alapbérből és teljesítményhez kötött javadalmazásból (prémium) áll; kifizetése kizárólag pénzben történik.

A kiemelt személyek teljesítményjavadalmazása

A kiemelt személyek prémiumainak összege nem haladhatja meg a személyi alapbérük 50%-át; prémiumuk a tárgyévi (2012-ben a 2011. évi, 2013-ban az előző kétévi, 2014-től az előző háromévi), az Alapítvány könyvvizsgálója részéről felülvizsgált és írásbeli igazolása alapján megállapított teljesítménymutatók értékelése alapján fizethető ki. A Kuratórium az adott év teljesítménymutatóinak értékelése során az előző két év teljesítménymutatói teljesülésének elmaradását negatív korrekciós tényezőként, százszázalékos teljesülését pozitív korrekciós tényezőként figyelembe veheti.

A kiemelt személyek teljesítménymérési mutatói a 131/2011. (VII. 18.) Korm. rendelet 7. §-ának megfelelően kerültek meghatározásra, oly módon, hogy a teljesítménymérési mutatókat egyenlő súlyokkal 20-20%-kal (a mutatók sajátosságai figyelembe vételével) kell értékelni.

A teljesítménymérési mutatók:

a) tőkekövetelmény előírásoknak való megfelelés
b) likviditási mutatóknak való megfelelés
c) kezességi díjbevétel és az adózás előtti eredmény üzleti terv szerinti teljesítése
d) kezességgel biztosított összeg üzleti terv szerinti teljesítése
e) a javadalmazási alapelveknek megfelelő, Kuratórium által meghatározott egyéb feladat(ok) teljesítése.

A prémium teljes összege az a)-e) pontokban rögzített teljesítménymérési mutatók, illetve prémiumfeladatok 100%-os teljesítése és az intézmény eredményének növekedése esetén is csak abban az esetben fizethető ki, ha a prudens működést jellemző mutatók értékei nem romlottak olyan mértékben, amely a prudens működést veszélyezteti.

Teljesítménymérési mutatók teljesülése 2013-ban

A „Tőkekövetelmény előírásoknak való megfelelés" a jogszabály szerinti 8%-os mértékű minimális szavatoló tőke elvárás 2-szerese, azaz 16%, ez a mutató 2013-ban az Alapítványnál 34,37 %.

A „Likviditási mutatóknak való megfelelés" alapján a legfeljebb 30 napos lejáratú likvid eszköz állományokra számolva a teljes kezességállomány legalább 1,75%-ának megfelelő legfeljebb 30 napos lejáratú likvid eszközállománnyal kell rendelkeznie az Alapítványnak – 2013. évi értéke 22,58%. A legfeljebb 90 napos lejáratú likvid eszköz állományokra számolva a teljes kezességállomány legalább 3%-ának megfelelő legfeljebb 90 napos lejáratú likvid eszközállománnyal kell rendelkeznie az Alapítvánnyal– értéke 2013-ban 25,82%.

A „Kezességi díjbevétel és az adózás előtti eredmény üzleti terv szerinti teljesítése" mutató esetében 2013-ban az üzleti terv szerinti kezességi díjbevételhez képest (1.009.200 eFt) az Alapítvány tényleges díjbevétele 1.106.245 eFt, az üzleti terv szerinti adózás előtti eredményhez képest (928.104 eFt) a tényleges adózás előtti eredmény 1.745.424 eFt.

A „Kezességgel biztosított összeg üzleti terv szerinti teljesítése" mutató esetében az üzleti terv szerinti - prolongált ügyletek nélküli - kezességgel biztosított összeghez képest (53 Mrd Ft) 2013-ban a kezességgel biztosított összeg 89,298 Mrd Ft.

A fenti mutatók, valamint a Kuratórium által meghatározott feladatok teljesülése következtében a kiemelt személyek prémiuma kifizethető.

Az Alapítvány vezető állású személyeinek javadalmazására 2013-ban 26 976 eFt (javadalmazásban részesülők száma 9 fő) a kiemelt személyek javadalmazására 30 104 eFt (javadalmazásban részesülők száma 2 fő), teljesítményjavadalmazására 15 050 eFt kifizetésére (teljesítményjavadalmazásban részesülők száma 2 fő) került sor. A javadalmazás minden esetben pénzben történt. Az üzleti év során kiemelt személy vonatkozásában új munkaszerződés megkötésére, illetve végkielégítés kifizetésére nem került sor.

3. Szavatoló tőke számítása

Az Alapítvány a szavatoló tőkét a 2013-ban hatályos Hpt. 5. számú mellékletének levezetésével számította:

Szavatoló tőke számítás (adatok MFt-ban)	2013.12.31
Alapvető tőke	**26 264**
Jegyzett tőke	987
Tőketartalék	2 759
Mérleg szerinti eredmény	1 745
Eredménytartalék	20 773
Általános tartalék	0
Általános kockázati céltartalék	0
Lekötött tartalék	0
Alapvető kölcsöntőke	0
Járulékos tőke	**0**
Értékesítési tartalék	0
Alárendelt kölcsöntőke	0
Járulékos kölcsöntőke	0
Kiegészítő járulékos tőke	**0**
Csökkentő tételek	**-122**
Jegyzett tőke be nem fizetett része	0
Negatív eredménytartalék	0
Felügyelet által feltárt céltartalék hiány	0
Immateriális javak	122
Levonások az alapvető tőkéből	**0**
Vállalkozásban 51% fölötti részarány miatt	0
Kockázatok fedezésére figyelembe vehető szavatoló tőke	**26 143**

4. Az Alapítvány tőkemegfelelése

4.1. Belső tőkemegfelelés értékelési folyamatára vonatkozó elvek és stratégiák

A 2013-ban hatályos Hpt. 76/K. §-ának megfelelően az Alapítvány, mint hitelintézettel egyenértékű pénzügyi vállalkozás, 2013. évben is rendszeresen végezte a belső tőkemegfelelés értékelésének folyamatát a Tőkemegfelelés belső értékelésének Pillér II. szabályzatában foglaltak szerint. A tőkemegfelelés belső értékelési folyamatában az Alapítvány tevékenységének jellege, nagyságrendje, könnyű átláthatósága miatt – alkalmazva az arányosság elvét - kis intézménynek minősíti magát.

A belső tőkemegfelelés értékelési folyamata az alábbi fő elemekből tevődik össze:

- évente felülvizsgált kockázati stratégia,
- évente elvégzett kockázati önértékelés a működési kockázatokat illetően,
- éves és középtávú tőketervezés,
- a belső tőkekövetelmény meghatározása, a kockázati térképen szereplő kockázatok és a tőkemegfelelés értékelése a negyedéves kockázati riportokban, illetve az éves kockázati riportban,
- a belső tőkeszámítási módszertanok folyamatos karbantartása, a módszertanok, a kapcsolódó limitek éves felülvizsgálata.

Az Alapítvány működéséhez szükséges tőkekövetelmény összegét a Pillér I. (szabályozói) és Pillér II. (belső) tőkeszámítás közül a magasabb érték adja, mindenkor figyelembe véve a Felügyelet által előírt SREP tőkeszintet is. Az Alapítvány kockázati szerkezetét a szabályozói tőkeigény vonatkozásában 2013. évben is a kezességi és a működési kockázat alkotta. (A piaci (deviza) kockázat továbbra is a nem releváns kockázatok között szerepel, mivel az Alapítvány nem rendelkezik deviza kitettséggel.) A fejlettebb módszereket alkalmazó belső tőkeszámítás (Pillér II.) során az előző kockázatokon túl az Alapítvány valamennyi, számára relevánsnak minősülő kockázatot értékeli (lásd: 1.3. pont alatti kockázati térkép). Ezen túl Pillér II. alatt a kezességvállalási, illetve a likviditási kockázathoz kapcsolódóan az Alapítvány érzékenységvizsgálatot, stressz tesztet is végez, melynek következményeként a kezességvállalási kockázathoz kapcsolódóan tőkepuffer is meghatározásra került. Az Alapítvány tőkemegfelelése 2013. év során mindvégig megfelelt a törvényi előírásoknak és biztosította a biztonságos működést. Továbbá az Alapítvány mindvégig megfelelt a számára előírt SREP tőkekövetelménynek is.

Az Alapítvány tőkemegfelelését a 2013.12.31.-i auditált adatok alapján az alábbi tábla mutatja be:

Adatok Millió Ft-ban

	Tőkemegfelelés	2013.12.31
1.	**Rendelkezésre álló szavatoló tőke**	**26 143**
2.	**Szabályozói (Pillér I.) tőkekövetelmény (3+4)**	**1 122**
3.	Hitelezési kockázat tőkekövetelménye	686
4.	Működési kockázat tőkekövetelménye	435
5.	**Szabályozói tőkemegfelelés (1-2)**	25 022
6.	**SREP tőkekövetelmény (szabályozói tőkekövetelmény 486%-a)**	**5 451**
7.	**SREP tőkemegfelelés (1-6)**	20 692
8.	**Belső (Pillér II.) tőkeszükséglet (9+10+11+12+13+14+15+16)**	**6 085**
9.	Kezességvállalási kockázat tőkekövetelménye	4 459
10.	Működési kockázat tőkekövetelménye	460
11.	Piaci kockázat tőkekövetelménye	0
12.	Országkockázat tőkekövetelménye	0
13.	Elszámolási kockázat tőkekövetelménye	0
14.	Koncentrációs kockázat tőkekövetelménye	0
15.	Stressz teszt miatti tőke (kezességi kockázat)	1 165
16.	Meghatározott biztonsági tőke a nem számszerűsített kockázatokra (önértékelés alapján)	0
17.	**Belső tőkemegfelelés (1-8)**	**20 058**
18.	**Pillér I., Pillér II. és a SREP tőkekövetelmény közül a legmagasabb tőkeigény**	**6 085**
19.	**Tőkemegfelelési (TMM) mutató (Pillér II.) (%) (1/18)*8%**	**34,37%**

4.1.1 A késedelemnek és a kezesség minőség-romlásnak a belső szabályzatban való megközelítése

A függő kötelezettségek minősítését az Alapítvány alapvetően a fizetési késedelem, az állami viszontgarancia és az EIF garancia, illetve a várható veszteség alapján végzi.

A fizetési késedelem és a várható veszteség együttesen határozza meg a minősítést és a céltartalékképzést az alábbiak szerint:

A 15 napos fizetési késedelmet meg nem haladó ügyletek esetében az Alapítvány céltartalékot nem képez.

Viszontgarantált szerződések esetében a 90 napos késedelmet meg nem haladó ügyletek esetében az Alapítvány a várható veszteség figyelembe vételével legfeljebb 30%, az EIF által is viszontgarantált, illetve a 2011.07.30 után vállalt kezességek esetében legfeljebb 15% céltartalékot képez.

Viszontgarantált szerződések esetében a 90 napos késedelmet meghaladó ügyletek esetében az Alapítvány 31%, az EIF által viszontgarantált, illetve a 2011.07.30 után vállalt kezességek esetében legfeljebb 15% céltartalékot képez.

Nem viszontgarantált szerződések esetében 15 napos késedelem felett az Alapítvány a várható veszteség figyelembe vételével képzi meg a szükséges céltartalékot.

A beváltott kezesség utáni értékvesztés elszámolás következők szerint történik:

A viszontgarancia(ák) lehívása előtt az Alapítvány a várható veszteség figyelembevételével, de minimálisan 20% értékvesztést számol el.

A viszontgarancia(ák) lehívása után az Alapítvány 1 éves késedelemig a várható veszteség figyelembevételével, de minimálisan 20%, 1 éves késedelem felett pedig minimálisan 31% értékvesztést számol el.

4.1.2 Az értékvesztés elszámolása és visszaírása, a céltartalékok képzése és felhasználása meghatározására szolgáló megközelítések és módszerek

A céltartalék-képzés és értékvesztés elszámolás során az Alapítvány a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény, valamint a hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 250/2000 (XII.24.) Korm. rendelet alapján jár el.

A készfizető kezesség beváltásakor a teljesítést követően az ügyletre képzett céltartalék visszaírásra kerül, a beváltási eljárás keretében a rendelkezésre álló biztosítékok alapján kalkulált várható veszteség teljes összegére az értékvesztést megképezzük.

A behajtási folyamat során keletkező megtérülésekkel, illetve behajtási költségekkel a várható veszteség és az értékvesztés negyedévente frissítésre kerül.

A behajtási folyamat lezárásakor a még fennálló értékvesztést visszaírjuk, a meg nem térült követelést pedig egyéb ráfordításként írjuk le.

A kitettségeknek a viszontgaranciával fedezett részére sem céltartalék, sem értékvesztés nem kerül elszámolásra.

4.1.3 A számviteli beszámítások utáni kitettség értékek kezességi kockázat-mérséklés figyelembevétele előtti összege és a kitettség értékek átlagos értéke kitettségi osztályonkénti bontásban

Kitettségi osztályok	2013.12.31		
	Kitettség provízióval csökkentett nettó értéke (MFt)	Darabszám	Kitettségek átlagos értéke (MFt)
Központi kormánnyal és központi bankkal szembeni kitettség	25 791,4		
Hitelintézettel, befektetési vállalkozással szembeni kitettség	0,0		
Vállalkozással szembeni kitettség	9 661,9	531	18,2
Lakossággal szembeni kitettség	56 029,2	7 206	7,8
Ingatlannal fedezett kitettség	17 687,3	1 464	12,1
Késedelmes tételek	385,5		
Egyéb tételek	2 106,1		
Összesen:	**111 661,4**	**9 201**	

A fenti táblázatban szereplő kitettség értékek a sztenderd módszer szerinti tőkeszámítás előtti szegmentáció eredményeként jöttek létre, azonban az egyes kitettségek (kezességek) még nem kerültek további bontásra a kezességek mögött lévő viszontgaranciát illetően. A 4.2 pontban szereplő táblában – a tőkeszámítás szempontjának megfelelően - az állami viszontgaranciával fedezett kitettség rész már a Központi kormánnyal és központi bankkal szembeni kitettségi osztályban szerepel.

4.1.4 A kitettségek földrajzi – legalább országonkénti – megoszlása kitettségi osztályonként

Az ország kockázat továbbra sem releváns kockázat az Alapítvány esetében, portfoliójában nem található ország kockázatot képviselő kitettség. Az Alapítvány szabályzatai alapján csak belföldi vállalkozások szerződéseihez vállalhat kezességet, ide értve a külföldi székhelyű vállalkozás hazai fióktelepe számára nyújtott kezességet is.

4.1.5 A függő kötelezettség állomány (kitettségek) gazdasági ágazatbeli (nemzetgazdasági ágak szerinti) megoszlása kitettségi osztályonként (kitettségek bruttó értéken 2013.12.31-én)

Adatok millió Ft-ban

Ágazatok/Szegmensek	Vállalkozással szembeni kitettség	Ingatlannal fedezett kitettség	Lakossággal szembeni kitettség	Összesen
ADMINISZTRATÍV ÉS SZOLGÁLTATÁST TÁMOGATÓ TEVÉKENYSÉG	-	200	786	987
BÁNYÁSZAT, KŐFEJTÉS	-	30	81	111
EGYÉB SZOLGÁLTATÁS	-	95	183	278
ÉPÍTŐIPAR	-	975	2 806	3 782
FELDOLGOZÓIPAR	2 823	2 892	8 517	14 232
HUMÁN-EGÉSZSÉGÜGYI, SZOCIÁLIS ELLÁTÁS	-	172	277	449
INFORMÁCIÓ, KOMMUNIKÁCIÓ	103	113	554	770
INGATLANÜGYLETEK	-	924	915	1 838
KERESKEDELEM, GÉPJÁRMŰJAVÍTÁS	2 856	3 933	14 716	21 505
KÖZIGAZGATÁS, VÉDELEM; KÖTELEZŐ TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS	-	-	28	28
MEZŐGAZDASÁG, ERDŐGAZDÁLKODÁS, HALÁSZAT	3 836	7 255	24 922	36 014
MŰVÉSZET, SZÓRAKOZTATÁS, SZABAD IDŐ	-	33	229	262
OKTATÁS	-	6	44	50
PÉNZÜGYI, BIZTOSÍTÁSI TEVÉKENYSÉG	-	2	43	46
SZAKMAI, TUDOMÁNYOS, MŰSZAKI TEVÉKENYSÉG	-	305	772	1 077
SZÁLLÁSHELY-SZOLGÁLTATÁS, VENDÉGLÁTÁS	4	532	863	1 399
SZÁLLÍTÁS, RAKTÁROZÁS	110	479	1 212	1 800
VILLAMOSENERGIA-, GÁZ-, GŐZELLÁTÁS, LÉGKONDICIONÁLÁS	-	205	30	235
VÍZELLÁTÁS; SZENNYVÍZ GYŰJTÉSE, KEZELÉSE, HULLADÉKGAZDÁLKODÁS, SZENNYEZŐDÉSMENTESÍTÉS	-	8	246	254
Összesen	9 731	18 160	57 225	85 115

4.1.6 A függő jövőbeni kötelezettségek (kitettségek) hátralévő futamidő szerinti csoportosítása kitettségi osztályonként (kitettségek bruttó értéken 2013.12.31-én)

Adatok millió Ft-ban

Szegmens/Futamidő	Éven belül	1-5 év	5-10 év	10 éven túl	Összesen
Vállalkozással szembeni kitettség	5 115	2 050	2 308	258	9 731
Ingatlannal fedezett kitettség	1 485	5 928	9 028	1 717	18 160
Lakossággal szembeni kitettség	25 467	19 825	10 799	1 135	57 225
Összesen	32 067	27 803	22 135	3 110	85 115

4.1.7 Késedelmes tételek (beváltott kezesség) ügyfél kategóriák szerinti megoszlása (2013.12.31-én)

Adatok: millió Ft-ban

Késedelmes tételek szegmensenként	Kitettség aktuális értéke	Prozízió értéke	Nettó kitettség értéke	Kockázattal súlyozott kitettségi érték	Tőkekövetelmény
Vállalkozással szembeni kitettség	165,1	163,3	1,8	1,8	0,2
Lakossággal szembeni kitettség	2 290,3	1 906,6	383,7	290,7	23,4
Összesen	2 455,4	2 069,9	385,5	292,5	23,5

4.1.8 A 2013. évi céltartalék képzés és felhasználás

2013-ban a megszűnt és a kedvezőbb minősítésűvé vált kezességek miatt 895,1 MFt céltartalék került felszabadításra, míg az új és meglévő ügyekre 732,9 MFt céltartalékot kellett az Alapítványnak képeznie. Ennek eredményeképpen az Alapítvány céltartalék állománya 162,2 MFt-tal csökkent.

Adatok: millió Ft-ban

Megnevezés	2012.12.31	Képzés	Felszabadítás	2013.12.31
Céltartalék a függő kötelezettségek után	1 497,1	732,9	895,1	1 334,9

A teljes céltartalék állományból 1.152,5 MFt céltartalékot az Alapítvány a kezességvállalásból fennálló kötelezettségei utáni céltartalékként számolt el, további 182,2 MFt céltartalék pedig peresített, elutasított kezesség beváltás után került elszámolásra. Az Alapítvány Ügyletminősítési és értékelési szabályzata alapján az Alapítvány ellen indított peres eljárásban szereplő perértékét rossznak kell minősíteni marasztaló ítélet születésekor és 100% céltartalékot kell képezni.

4.1.9 A 2013. évi értékvesztés képzés és felhasználás

A követelésállomány a 2013-ban beváltott kezességek összegével nőtt (1.247,7 M Ft) és az igénybe vett viszontgarancia, a megtérülések és a megszűnt ügyek összegével csökkent. Az értékvesztés elszámolás 377,5 MFt, az értékvesztés felszabadítás pedig 285,7 MFt volt. Az elszámolt értékvesztés ennek eredőjeként 91,8 MFt-tal nőtt.

Adatok: millió Ft-ban

Megnevezés	2012.12.31	Képzés	Felszabadítás	2013.12.31
Értékvesztés az ügyfelekkel szembeni követelések után	1 978,1	377,5	285,7	2 069,9

4.2. Kezességi kockázat tőkekövetelményének számítása sztenderd módszer szerint

Az Alapítvány a hitelezési (kezességi) kockázat tőkekövetelményét a 2013-ban hatályos Hpt. 76/A. § szerinti sztenderd módszer alapulvételével határozta meg. Az Alapítvány mindenkori fizetőképessége fenntartása és a kötelezettsége teljesítése érdekében legalább a szabályozói tőkekövetelménynek eleget kell tennie. Ennek keretében a hitelezési (kezességvállalási) kockázatokat és a bruttó jövedelem alapú működési kockázatot vette számba a tőkemegfelelés számításánál. Az I. Pillér alatt a hitelezési kockázat tőkeszámítása a kockázattal súlyozott kitettségi érték nyolc százalékának megfelelő tőkekövetelmény meghatározásával történt. A sztenderd tőkeszámítás alapján minden mérleg és mérlegen kívüli tételt a szegmentációs szabályok alapján kitettségi osztályokba kell besorolni a hitelezési kockázat kezeléséről és tőkekövetelményéről szóló 196/2007. (VII.30.) Korm. rendelet szerinti kitettségekhez tartozó kockázati súlyok hozzárendelésével.

A lakossággal szembeni kitettségek meghatározásához megvizsgálásra kerül, hogy melyek azok a kitettségek, amelyek

- természetes személy jellegű ügyfelek felé állnak fenn,
- vagy gazdálkodók felé állnak fenn, de a foglalkoztatottak létszáma és az árbevételük vagy mérlegfőösszegük alapján mikro-, kis- vagy középvállalkozásnak minősülnek, azaz a foglalkoztatottak létszáma 250 főnél kevesebb, és 50 millió euró árbevétel vagy 43 millió euró mérlegfőösszeg alatt maradnak, és
- mindkét esetben az élő kitettségeket ügyfélcsoport szinten aggregálva nem érik el a jogszabályban meghatározott 1 millió euró korlátot.

Ezen ügyletek esetében teljesülnek azon feltételek, hogy a kitettségek egy homogén csoport részét képezik. Ezen ügyfelek kerülnek a lakossággal szembeni kitettségek (retail) eszközosztályba.

A végső besorolás előtt ellenőrzésre kerül, hogy a retail szegmensben a granularitási kritérium teljesül-e, azaz az eredetileg retail osztályba sorolt ügyfelek mindegyike felé vállalt összes garancia sok hasonló kitettség részének tekinthető-e. Ezt egy egyszerű korlát meghatározásával kapjuk, mégpedig úgy, hogy a retail ügyfelek kitettsége nem haladhatja meg az eredetileg retail eszközosztályba sorolt kitettségek 1%-át. Amely kitettség ezt az értéket meghaladja, átsorolásra kerül a corporate szegmensbe. Azon ügyletek, amelyek nem teljesítik a lakossági szegmensbe sorolással kapcsolatos elvárásokat, azok alap besorolás szerint a vállalati szegmensbe kerülnek.

Az Alapítvány ügyfelekkel szembeni kitettségeinek jelentős része mérlegen kívüli kötelezettségvállalás (nyújtott kezesség), hitelhelyettesítő garanciának (kezességnek) minősül. 2011. május 1-től kezdődően egészen 2013. év végéig az állami alapítói részvétellel létrehozott, hitelintézettel egyenértékű prudenciális szabályozásnak megfelelő pénzügyi vállalkozás mikro-, kis- és középvállalkozás részére nyújtott készfizető kezességvállalása közepes kockázatú tételnek minősült, azaz 50%-os ügyletkockázati súllyal lehetett figyelembe venni. Az Alapítvány a hitelkockázati tőkeszámítás szegmentációs láncában a fedezeteket (ingatlannal fedezett kitettség) 2013. évben is szűrte és besorolta, de hitelkockázat-mérséklő eszközként – a biztosítékok érvényesíthetőségének és nyomon követésének hiánya / technikai megoldatlansága miatt – nem vette figyelembe, 2013 év végére már csak

az állami viszontgarancia összegeket számította be hitelkockázat csökkentő tételként.

Az Alapítvány eszközportfóliójának jelentős részét kitevő állampapír állomány, illetve a kezességekhez kapcsolódó állami viszontgarancia összege a központi kormánnyal és központi bankkal szembeni kitettségi osztályba került besorolásra. A beváltott (lejárt) kezességek, mint ügyfelekkel szembeni követelés a késedelmes tételek szegmensben került kimutatásra.

A követező táblázatban 2013. december 31-i állapotra kitettségi osztályok szerinti bontásban mutatjuk be a kockázati kategóriák tőkekövetelményét:

Hitelezési kockázat eszköztételei (adatok MFt-ban)	2013.12.31		
	Kitettségi érték (CT/ÉV és CRM hatással korrigált) "j oszlop"	Kockázattal (CCF) súlyozott kitettségi érték "m oszlop"	Tőke-követelmény "n oszlop"
Központi kormánnyal és központi bankkal szembeni kitettség 1CS	94 245,2	0,0	0,0
Multilaterális fejlesztési bankkal szembeni kitettség 4CS	0,0	0,0	0,0
Vállalkozással szembeni kitettség 7CS	1 660,1	992,0	79,2
Lakossággal szembeni kitettség 8CS	10 146,6	3 910,7	313,0
Ingatlannal fedezett kitettség 9CS	3 227,6	1 280,0	102,4
Késedelmes tételek 10CS	275,8	293,0	23,4
Egyéb tételek 15CS	2 105,9	2 106,0	168,3
Összesen:	**111 661,4**	**8 581,7**	**686,3**

4.3. Kezességi kockázat-mérséklés

Az Alapítvány 2013 végén az általa vállalt kezességek mögötti állami viszontgaranciát vette figyelembe a kezességi (hitelezési) kockázat mérséklés keretében. (Az EIF viszontgaranciát - a keret kimerülése miatt - az Alapítvány már nem veszi figyelembe kockázatmérséklő tételként.) A vállalkozások által a kezességgel biztosított ügyletek mögé felajánlott fedezetek kockázatmérséklő hatásával – a 4.2. pontban említettek miatt - az Alapítvány nem számol.

Az Alapítvány által alkalmazott kezességi (hitelezési) kockázat mérséklő tényezők:

- A mindenkori költségvetési törvényben és a költségvetési viszontgarancia vállalásának és érvényesítésének részletes szabályairól szóló 48/2002. (XII. 28.) PM rendeletben foglalt költségvetési (állami) viszontgarancia.

2013.12.31-én a fennálló kezességi portfólió (függő kötelezettségek) viszontgaranciával való fedezettségét az alábbi táblázat mutatja be:

Adatok millió Ft-ban

Kitettség viszontgarancia fedezettsége	Vállalkozással szembeni kitettség	Ingatlannal fedezett kitettség	Lakossággal szembeni kitettség	Összesen
Állami viszontgarancia	9 731	17 977	57 087	84 795
Viszontgarancia nélkül	-	182	138	320
Összesen	9 731	18 160	57 225	85 115

A viszontgarancia nyújtók az alábbi hitelminősítési kategóriával rendelkeztek:

Hkr. 108. § (1) szerinti besorolás	Viszontgarancia nyújtó	Hitelminősítő intézet	Hosszú távú hitelminősítési kategória
Központi kormány és központi bank	Magyar Állam	Moody's	Ba1

4.4. Működési kockázat tőkekövetelményének alapmutató módszer szerinti számítása

Az Alapítvány a működési kockázat tőkekövetelményét az I. Pillér alatt az alapmutató módszerével számítja ki. Az alkalmazott kockázatkezelési gyakorlat mellett valószínűsíthető anyagi károk ellentételezésére képzendő tőke szükséges mértékének meghatározása az alapmutató módszer szerint bruttó jövedelem alapon történik. Az irányadó mutató meghatározása, a számítást megelőző három üzleti év - könyvvizsgáló által hitelesített - éves beszámoló figyelembe vételével történik, a pénzügyi intézmények releváns eredmény-kimutatásának sorainak figyelembevételével a hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 250/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet alapján.

A működési kockázat tőkekövetelménye a fentiek szerint számított irányadó mutató 15%-a. Az Alapítvány 2011-2013 évek auditált eredménye alapján számított működési kockázati tőkeigénye a következő:

OP

A HITELINTÉZETEK MŰKÖDÉSI KOCKÁZAT TŐKEKÖVETELMÉNYÉNEK SZÁMÍTÁSA (OPR)

Nagyságrend: ezer forint

Sorszám	PSZÁF kód	Megnevezés	Bruttó jövedelem			Hitelek és kölcsönök			Tőkekövetelmény
			A tárgyévet megelőző 3. év bruttó jövedelme	A tárgyévet megelőző 2. év bruttó jövedelme	A tárgyévet megelőző év bruttó jövedelme	A tárgyévet megelőző 3. év állománya	A tárgyévet megelőző 2. év állománya	A tárgyévet megelőző év állománya	
			1	2	3	4	5	6	7
			a	b	c	d	e	f	g
001	OP1	Alapmutató módszer szerint (BIA)	2 555 367	2 944 931	3 204 498				435 240

Budapest, 2014. május 20.